

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література. Західноєвропейська мова та зарубіжна література)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(галузь знань А Освіта, спеціальність А4 Середня освіта, предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література))

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література. Західноєвропейська мова та зарубіжна література)» розроблена з урахуванням сучасних вимог до підготовки педагогічних кадрів і відображає актуальні тенденції розвитку мовно-літературної освіти в Україні та європейському освітньому просторі.

В умовах посилення ролі української мови як чинника національної ідентичності та міжкультурного діалогу особливого значення набуває підготовка вчителів, здатних поєднувати високий рівень мовної культури, професійної компетентності та педагогічної майстерності.

Аналіз змісту освітньої програми засвідчує її орієнтацію на формування цілісної системи знань, умінь і професійних якостей, необхідних для успішної діяльності майбутнього вчителя української мови і літератури, західноєвропейської мови та зарубіжної літератури. Структура програми характеризується внутрішньою логікою та послідовністю, а зміст освітніх компонент забезпечує належний рівень фундаментальної та професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

Особливої уваги заслуговує філологічна складова програми. Навчальні дисципліни охоплюють основні напрями мовознавчої та літературознавчої підготовки, сприяють формуванню системного уявлення про закономірності розвитку української мови, історико-літературного процесу, особливості функціонування мовних одиниць у різних сферах комунікації. Важливим є те, що зміст програми поєднує класичні академічні традиції української філології із сучасними науковими підходами до вивчення мови та літератури.

Позитивно оцінюю включення до освітньої програми дисциплін, спрямованих на поглиблення знань про мовну варіативність, фольклорну спадщину, історію української культури та розвиток навичок лінгвістичного аналізу тексту. Такі освітні компоненти сприяють формуванню професійного світогляду майбутнього філолога та створюють підґрунтя для подальшої науково-дослідної діяльності.

Важливою перевагою програми є гармонійне поєднання фахової та педагогічної підготовки. Майбутні випускники отримують можливість не лише опанувати сучасні досягнення українського та зарубіжного мовознавства і літературознавства, а й набути знань із педагогіки, психології та методики навчання мовно-літературних дисциплін. Такий підхід забезпечує готовність випускників до ефективної організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Схвальної оцінки заслуговує орієнтація програми на розвиток комунікативної компетентності, культури усного й писемного мовлення, критичного мислення та навичок академічної комунікації. Ці складники є надзвичайно важливими для професійної діяльності сучасного вчителя-філолога,

який має виступати носієм високих мовних стандартів і сприяти формуванню мовної особистості учнів.

Вагомим здобутком програми є підготовка здобувачів освіти за двома мовно-літературними напрямками, що розширює професійні можливості випускників, сприяє розвитку міжкультурної компетентності та відповідає сучасним потребам освітньої галузі.

Окремо слід відзначити належну увагу до практичної підготовки майбутніх учителів. Передбачені програмою практики забезпечують можливість застосування теоретичних знань у професійній діяльності, розвитку навичок педагогічної взаємодії та формування готовності до самостійної роботи в закладах освіти.

До позитивних характеристик програми належить також наявність вибіркової складової, яка створює умови для індивідуалізації навчання та врахування професійних інтересів здобувачів вищої освіти. Це відповідає сучасним принципам студентоцентрованого навчання та сприяє підвищенню мотивації до професійного розвитку.

Вважаю доцільним у подальшому розширювати можливості для залучення здобувачів до науково-дослідної діяльності в галузі сучасної української філології, мовної комунікації та цифрової гуманітаристики, що сприятиме посиленню дослідницької складової освітньої програми.

Загалом освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література. Західноєвропейська мова та зарубіжна література)» є змістовною, методично виваженою та актуальною. Її структура, змістове наповнення та система програмних результатів навчання забезпечують якісну підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних успішно реалізовувати професійну діяльність у сфері мовно-літературної освіти.

Освітньо-професійна програма відповідає вимогам до підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, містить необхідні структурно-змістові компоненти та може бути рекомендована до реалізації в освітній процес ННІ «Горлівський інститут іноземних мов» ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

17.06.2026 р.

Рецензент –
доктор філологічних наук,
професор кафедри української
та зарубіжної літератур
Криворізького державного
педагогічного університету

